

Opiskeluhuolto

Pellon lukio ops 2021

Opiskeluhoolto

Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Ensisijaista
Ehkäisevää
Kuuluu kaikille

Yhteisö

Osallisuus
Hyvinvointia tukeva
toimintakulttuuri
Terveysten
edistäminen

Ympäristö

Terveellisyys
Turvallisuus
Esteettömyys

Yksilökohtainen opiskeluhoolto

Ehkäisevää
Tukea antavaa

Opiskeluhoollon palvelut

Kouluterveydenhuolto
Opiskeluterveydenhuolto
Psykologipalvelut
Kuraattoripalvelut

Monialainen
asiantuntija-
ryhmä

Erityisoppilaitoksissa
järjestettävät
sosiaali- ja
terveyspalvelut

Opiskeluhuollon palvelut

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti koulupsykologin tai -kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä.

Opiskelijoiden käytettävissään on Pellon kunnan perusturvassa ja sivistystoimessa tuotetut koulupsykologin, koulukuraattorin ja opiskeluterveydenhuollon palvelut. Opiskelijalla on käytettävissään myös muut kunnan terveyden- ja sosiaalihuollon palvelut.

Terveyskeskuksen palvelut

Terveyskeskukseen lääkärin vastaanotolle pääsee joko varaamalla ajan itse tai kouluterveydenhoitajan kautta. Lääkärin vastaanotto on ilmainen alle 18-vuotiaalle.

Mielenterveystoimistoon psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotolle pääsee ajanvarauksella. Tarvittaessa opiskelijahuollon henkilökunta voi auttaa ajanvarauksessa tai varata ajan, mikäli opiskelijan kanssa niin sovitaan.

Hammashuolto, joka on ilmainen alle 18-vuotiaille, toimii hammashoitolassa, terveyskeskuksen kanssa samassa pihassa. Sosiaalityöntekijän vastaanotolle pääsee tarvittaessa.

Lukion opiskelijan tehtäviä

- ▶ Säännöllinen ja vastuullinen opiskelu, jossa itsenäisyys painottuu peruskoulua enemmän
- ▶ Omasta hyvinvoinnista huolehtiminen
- ▶ Priorisoinnin harjoittelu (aikataulutus, tasapaino koulun ja muun elämän välillä)
- ▶ Jatko-opintovaihtoehtoihin tutustuminen ja ammatinvalinnan pohtiminen

Pellon lukio OPS 2021

"Pellon lukion opiskelijahuoltoryhmään kuuluvat opinto-ohjaaja, kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori ja koulupsykologi. Ryhmän tehtävänä on vastata oppilaitoksen opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Opiskeluhuoltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita.

Ryhmän keskeinen tehtävä on oppilaitosyhteisön terveellisyyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Pellon lukion opiskelijahuoltoryhmä kokoontuu vähintään lukuvuoden alussa, puolivälissä ja lopussa."

Opiskeluhuoltohenkilöstön yhteiset tehtävät

- ▶ opiskelijoiden, huoltajien ja henkilökunnan neuvonta ja ohjaus kehitykseen, psyykkiseen terveyteen, jaksamiseen ja hyvinvointiin sekä äkillisiin kriiseihin liittyvissä kysymyksissä
- ▶ opiskeluhuollon palveluista tiedottaminen opiskelijoille ja huoltajille (esittely ja työnkuva koulun nettisivulla, henkilökohtainen Wilma-viesti jokaisen lukuvuoden alussa)
- ▶ yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi
- ▶ yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän jäsenenä toimiminen
- ▶ tapauskohtaisesti monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenenä toimiminen
- ▶ lukion kriisir ryhmän jäsenenä toimiminen

Pellon lukion opiskeluhoitoryhmä

- ▶ Lukion yhteisöllisen opiskeluhoollon ryhmä kokoontuu säännöllisesti 1-2 kertaa lukuvuodessa. Ryhmä vastaa opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Yhteisöllisen opiskeluhoortoryhmän jäsenet
- ▶ Rehtori (koollekutsuja ja vastuuhenkilö)
- ▶ Opinto-ohjaaja
- ▶ Erityisopettaja
- ▶ Kouluterveydenhoitaja
- ▶ Koulukuraattori ja -psykologi
- ▶ Huoltajien edustaja/t (1-2kpl)
- ▶ Opiskelijoiden edustaja/t (1-2kpl)
- ▶ Tarvittaessa kokouksiin voivat osallistua myös ryhmänohjaaja/t sekä erityisopettaja ja etsivän nuorisotyön edustaja

Yksilökohtainen opiskeluhoolto

- ▶ Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan yksittäisille opiskelijoille annettavia koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhoolto.
- ▶ Opettajat ovat avainhenkilöitä opiskelijan tuen tarpeen tunnistamisessa. Opettajan näkökulmaa tarvitaan myös tilanteen tarkemmassa selvittelyssä sekä tuen suunnittelussa ja järjestämisessä.
- ▶ Kuka tahansa henkilökunnan jäsen, jolla huoli herää, voi kutsua koolle yksilökohtaisen opiskeluhooltoryhmän.

Kuka vastaa mistäkin asiasta?

► **Aineenopettajat**

- Poissaolojen merkitseminen ja ilmoittaminen ryhmänohjaajalle
- Oman oppiaineen opiskelustrategioiden opettaminen
- Oman oppiaineen työelämä ja korkeakouluyhteydet
- Tukiopetus
- Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

► **Rehtori/ apulaisrehtori**

- Opiskelijaksi ottamisen hallinnolliset päätökset
- Ylioppilastutkinnon järjestäminen
- Poissaolot yo-kokeista, todistukset ylioppilaslautakuntaan
- Yli kahden päivän loma-anomukset
- Opintojaksotarjottimeen liittyvät asiat

Kuka vastaa mistäkin asiasta?

► **Koulusihteeri**

- Opinto- ja matkatukiasiat
- Opiskelijatodistukset
- Tapaturmiin liittyvät asiat
- Yhteystietojen muutokset
- Wilma-tunnukset

► **Terveydenhoitaja**

- Opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen
- Ohjaa ja tukee terveellisten elämäntapojen edistämiseen liittyvissä kysymyksissä
- Terveystarkastukset
- Yhteistyö koululääkärin kanssa
- Ohjaa tarvittaessa muille tahoille

Kuka vastaa mistäkin asiasta?

▶ Ryhmänohjaajat

- ovat oman ryhmänsä lähiohjaajia
- ▶ Opintopistemäärien seuranta
- ▶ Poissaolojen seuranta
- ▶ Loma-anomukset (1 -2 päivää)
- ▶ Ensisijainen yhteydenpito koteihin
- ▶ Oman ryhmän ryhmäyttäminen
- ▶ Ryhmänohjaajatuokioiden pitäminen
- ▶ Ryhmänohjaajan haastattelut
- ▶ Opiskelijan hyvinvoinnin seuranta

▶ Opinto-ohjaaja

- ▶ Opiskelijan tukeminen ja ohjaaminen lukio-opinnoissa
- ▶ Yhteistyö eri tahojen kanssa
- ▶ HOPS:in päivitykset (esim. pidennetty opintosuunnitelma)
- ▶ Ohjaus jatko-opintoihin
- ▶ Työelämä ja korkeakouluyhteistyö
- ▶ Ryhmä -ja yksilöohjaus
- ▶ Ohjauksen oppitunnit
- ▶ Opintovierailut

Kuka vastaa mistäkin asiasta?

► Kuraattori

- tukee ja ohjaa opiskelumotivaatioon, keskittymisvaikeuksiin ja mielialaan liittyvissä huolissa ja kysymyksissä
- tukee ja ohjaa sosiaalisiin suhteisiin (yksinäisyys ja ystävyyssuhteet, perhe) liittyvissä huolissa ja kysymyksissä
- selvittää tarvittaessa kiusaamiseen ja häirintään liittyviä tilanteita yhdessä ryhmänohjaajan kanssa
- järjestää opiskelijoille säännöllisesti mahdollisuuden yksilökeskusteluihin
- tarjoaa konsultaatioapua yllä mainituissa asioissa

► Koulupsykologi

- tukee opiskelijoiden psyykkistä hyvinvointia, kasvua ja kehitystä
- tukee ja ohjaa esim. oppimiseen, tunne-elämän vaikeuksiin, mielenterveyteen ja elämän kriisitilanteisiin liittyvissä asioissa ja kysymyksissä
- arvioi opiskelijan tuen tarvetta ja ohjaa tarvittaessa muiden tukitoimien piiriin
- voi pitää opiskelijoille esim. stressinhallintaan, ajankäytön suunnitteluun ja jaksamiseen liittyviä opinto-ohjauksen tunteja
- tarjoaa konsultaatioapua yllä mainituissa asioissa
- tarvittaessa voi tutkia opiskelukykä tai tarkkaavaisuusasioita
- tarjoaa konsultaatioapua opiskelijoiden tukitoimissa ja seurannassa opettajille

Kuka vastaa mistäkin asiasta?

► Erityisopettajat

- Opiskelijoiden tukeminen heidän yksilöllisissä opiskelutaidoissaan ja –ongelmissaan
 - Lukiseula kaikille aloittaville
 - Tarvittaessa myös lukitesti
 - Erityisjärjestelyt ylioppilaskirjoituksiin
 - Perehdyttäminen erilaisiin oppimis- ja opiskelustrategioihin yksilö- tai pienryhmätyöskentelynä
 - HOPS:in päivitykset, esim. erityisjärjestelyt
- Tarjoaa konsultaatioapua opiskelijoiden tukitoimissa ja seurannassa opettajille
 - Pedagogisen asiakirjan laatiminen
 - Tiedottaa opiskelijoita ja huoltajia oppimisen tukitoimista ja niihin liittyvistä oikeuksista

Yhteisöllinen opiskeluhoolto ja sen toimintatavat

Toimenpiteet yhteisöllisyyden ja opiskelijoiden ja huoltajien osallisuuden vahvistamiseksi

- ▶ Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä rakentavia menettelytapoja kehitetään suunnitelmallisesti yhteisön ja yhteistyökumppaneiden välisessä vuorovaikutuksessa.
- ▶ Opetuksessa hyödynnetään yhteistoiminnallisuutta ja tuetaan ryhmän sosiaalisten suhteiden muotoutumista. Yhteisöllisiin toimintatapoihin harjaannuttaminen esimerkiksi ryhmänohjauksen avulla korostuu lukio-opintojen alkuvaiheessa.
- ▶ Kannustetaan kaikkia opiskelijoita toimimaan aktiivisesti opiskelijakunnan jäseninä. Opiskelijakunnan toimintaa kuvataan opetussuunnitelman kohdassa 3.4.1. Opiskelijakuntatoiminta.
- ▶ Nimetään opettaja ohjaamaan ja organisoimaan opiskelijakunnan toimintaa.
- ▶ Valitaan opiskelijakunnan hallituksen jäsenet vaalein.
- ▶ Edistetään opiskelijakunnan hallituksen työtä antamalla hallitukselle mahdollisuus järjestää kokouksia koulupäivän aikana.
- ▶ Kannustetaan opiskelijakunnan hallitusta ideoimaan ja toteuttamaan yhteiskunnallista ja paikallista aktiivisuutta, yhteistoiminnallisuutta ja koulun kehittämistä ja viihtyvyyttä edistäviä tapahtumia.

Jatkuu →

Toimenpiteet yhteisöllisyyden ja opiskelijoiden ja huoltajien osallisuuden vahvistamiseksi

- ▶ Edistetään osallisuutta ja demokratiaa kuulemalla opiskelijakunnan hallituksen kanta heitä koskeviin asioihin.
- ▶ Tuetaan ryhmän sosiaalisten suhteiden vahvistumista ylläpitämällä lukion juhlaperinteitä (penkkarit, wanhat).
- ▶ Tuetaan ryhmän sosiaalisten suhteiden vahvistumista antamalla jokaiselle ryhmälle vastuu jonkun koulun yhteisen tapahtuman suunnittelusta ja toteuttamisesta.
- ▶ Järjestetään sosiaalisia suhteita ja ryhmähenkeä edistäviä tapahtumia, kilpailuja ja opintoretkiä.
- ▶ Rohkaistaan opiskelijoita ilmaisemaan mielipiteensä ja osallistumaan koulun toimintatapojen kehittämiseen järjestämällä säännöllisesti koulun toimintaan, osallisuuteen ja yleiseen viihtyvyyteen liittyviä arviointikyselyitä.
- ▶ Rohkaistaan opiskelijoita vaikuttamiseen esim. Nuorisovaltuuston kautta ja toteuttamalla erilaisia vaaleja ja kyselyjä.
- ▶ Huoltajien osallisuutta edistetään säännöllisellä vuorovaikutuksella sekä kodin ja koulun välisellä yhteistyöllä. Yhteistyön muodot on kirjattu opetussuunnitelman kohtaan 3.5.1 Kodin ja oppilaitoksen välisen yhteistyön toteuttaminen

Toimenpiteet tapaturmien ehkäisemiseksi, ensiavun antaminen ja hoitoonohjaus

- ▶ Koulutapaturma on opiskelijalle lukiossa tai koulumatkalla sattunut äkillinen, ulkoisen ruumiinvamman aiheuttava odottamaton tapahtuma. Koulutapaturmina käsitellään myös sellaiset vammat, jotka ovat syntyneet lukuvuosisuunnitelmaan kirjatuilla opintokäynneillä ja opintoretkillä tai välittömällä matkalla niihin. Lukio hankkii ulkomaille suuntautuville opintomatkoille erillisen tapaturmavakuutuksen.
- ▶ Jokaisen aikuisen velvollisuus oppilaitoksessa on pyrkiä auttamaan opiskelijaa ensiapua vaativassa tilanteessa, (esim. epilepsiakohtaus, insuliinisokki, vakava allerginen reaktio, verenvuoto, sydänkohtaus) ja tarvittaessa soittaa ensihoito paikalle.
- ▶ Koulun tilojen, kalusteiden ja varusteiden siistinä ja ehjänä pitäminen edistää turvallisuutta ja kuuluu omalta osaltaan jokaiselle kouluyhteisön jäsenelle.
- ▶ Tapaturmia pyritään ehkäisemään turvallisuussuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden avulla (siivous, kiinteistöhoito, piha-alueen kunnossapito). Riskien ennakointi on osa oppilaitoksen kokonaisvaltaista turvallisuusajattelua.
- ▶ Tärkeää on, että jokainen lukion tiloissa toimiva ilmoittaa mahdollisista havaitsemistaan turvallisuusriskeistä, rikkoontuneista kalusteista ja laitteista, ja kaikista "läheltä piti"-tilanteista opettajalle, koulusihteerille tai rehtorille.
- ▶ Välittömän ensiavun antaa paikalla oleva henkilökunnan jäsen. Hän ohjaa opiskelijan tarvittaessa kouluterveydenhoitajalle tai terveyskeskukseen.
- ▶ Tapaturmista toimitetaan kansliaan kirjallinen tapaturmailmoitus tapaturmaa seuraavana arkipäivänä.

Opiskeluhuollon kertomukset

- ▶ Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan koulutuksen järjestäjä ylläpitää opiskeluhoitokisteriä, johon tallennetaan opiskeluhoitokertomukset sekä muut siihen liittyvissä tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä opiskelijaa koskevat asiakirjat.
- ▶ Yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskelijahuitokertomus. Kertomukseen kirjataan yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot.
- ▶ Tiedot kirjaa asiantuntijaryhmän joukostaan vastuuhenkilöksi nimeämä henkilö. Kirjauksia voivat tehdä myös ryhmän muut jäsenet. Opiskeluhoitohenkilöstö kirjaa yksilötapaamisissa kertyvät asiakastiedot omiin potilas-/ asiakaskertomuksiinsa. Opiskeluhoitokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä eteneväksi ja siihen kirjataan yksittäisen opiskelijan
 - 1) nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen tai muutoin vajaavaltaisen opiskelijan hoitajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
 - 2) asian aihe ja vireillepanija
 - 3) kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
 - 4) opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet (arviot, tutkimukset, selvitykset)
 - 5) yhteistyö eri tahojen kanssa, aiemmat ja nykyiset tukitoimet
 - 6) tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot
 - 7) kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa Jos sivulliselle annetaan opiskeluhoitokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä, mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Poissaololupa

- ▶ Etukäteen tiedossa oleviin poissaoloihin on aina anottava lupa.
- ▶ Lupaa anotaan seuraavasti: oppitunti ao. opettajalta, 1-2 päivää ryhmänohjaajalta, yli 2 päivää rehtorilta.
- ▶ Poissaoloanomus ryhmänohjaajalle tai rehtorille tehdään Wilmassa. Alle 18-vuotiaan anomuksen tekee huoltaja. Lupa-anomus voidaan evätä, jos opiskelijalle on kertynyt runsaasti poissaoloja tai hän on saman lukuvuoden aikana saanut vapaata samasta syystä. Suosituksena on, että lomamatkat ja ostosreissut tehdään koulun loma-aikoina ja vapaapäivinä. Samoin kampaamoajat, ajotunnit yms. tulisi järjestää vapaatunneille. Opiskelija ottaa itse tehtävät selville.
- ▶ Sairaustapauksissa riittää ilmoitus Wilma-järjestelmään.
- ▶ Wilmassa on neljä eri tuntimerkintää poissaolojen merkitsemiseen. Poissaolomerkinnän tekee opiskelijan huoltaja, ryhmänohjaaja tai opettaja.
- ▶ Ryhmänohjaaja sopii täysi-ikäisen opiskelijan poissaolojen selvittämiseen liittyvistä käytänteistä yhdessä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa siinä vaiheessa, kun asia on ajankohtainen.

ÄKILLISTEN POISSAOLOJEN SELVITTÄMINEN

- ▶ Poissaolot on selvitettävä välittömästi. Jos opiskelijalla on selvittämättömiä poissaoloja, hän ei saa osallistua opintojaksokokeeseen.
- ▶ Poissaolot selvitetään Wilmassa.
- ▶ **Sairauspoissaolot selvittää:**
huoltaja / kouluterveydenhoitaja / lääkäri / muu terveydenhuollon henkilö
- ▶ **muut poissaolot:**
alle 18-vuotias: huoltaja, 18 v. täyttänyt: itse

Poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen

- ▶ Opiskelijalla on velvollisuus osallistua opetukseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä. Koulutuksen järjestäjä päättää opiskelijan poissaoloa koskevista menettelyistä. (Lukiolaki 714/2018 30 §)
- ▶ Opiskelijan poissaolot voivat johtaa oppimisen ongelmiin ja opintojen edistymisen viivästymiseen tai keskeytymiseen. Toisaalta oppimisen vaikeudet ja muut opiskeluun liittyvät ongelmat sekä esimerkiksi kiusatuksi tuleminen tai sen pelko saattavat aiheuttaa poissaoloja.
- ▶ Poissaolot voivat liittyä myös terveyden ja hyvinvoinnin ongelmiin. Opiskelijan poissaolot ovat selkeä indikaattori hänen hyvinvoinnistaan.
- ▶ Kun poissaoloihin puututaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, ehkäistään tulevia ongelmia ja ongelmien vaikeutumista. Poissaolojen seurannan toimivuus edellyttää selkeitä sääntöjä sekä kodin ja koulun sitoutumista sääntöjen noudattamiseen.
- ▶ Poissaoloja pyritään ehkäisemään turvallisella, yhteisöllisellä ja välittävällä ilmapiirillä, varhaisella tuella (motivaatio, oppimisen vaikeudet, sosiaaliset suhteet) ja tiiviillä yhteistyöllä opiskelijan ja huoltajien kanssa.

Poissaolot

- ▶ Mikäli opiskelijalla on joltakin opintojaksolta ei-välttämättömiä poissaoloja 4 tuntia tai enemmän, opintojakson suorittaminen keskeytyy. Opintojaksoarvosanaksi merkitään K, eikä opiskelija saa osallistua opintojaksokokeeseen eikä uusintakokeeseen. Opintojakso on käytävä uudelleen sitten, kun se on seuraavan kerran opintojaksotarjottimella. Tässä tapauksessa opiskelija neuvottelee opintojakson suorittamisesta opettajan kanssa.
- ▶ Seuraavat poissaolot luetaan välttämättömiksi:
 - sairaudet ja sairauden hoitoon liittyvät poissaolot (mm. LKS, hammaslääkäri)
 - KLL:n urheilukisat ja mestaruustason urheilukilpailut
 - oppilaskunnan hallituksen kokoukset
 - B-ajokortin suorittamiseen kuuluvat kaupunkiajo, teoria- ja ajokoe sekä riskientunnistamiskoulutus
 - pääsykokeet
 - *rehtorin* myöntämä yli kahden päivän vapaa (erillisen päätöksen mukaan)
- ▶ Seuraavia poissaoloja ei lueta välttämättömiksi:
 - ajotunnit (max 1 t / opintojakso)
 - ryhmänohjaajan myöntämä korkeintaan kahden päivän vapaa
 - opettajan myöntämä vapaa omalta oppitunniltaan
 - muut poissaolot
- ▶ Ryhmänohjaaja puuttuu liiallisiin poissaoloihin varhaisessa vaiheessa. Tarvittaessa pidetään opiskelijahuoltopalaveri, jossa opiskelijan lisäksi ovat läsnä ainakin ryhmänohjaaja, opo ja rehtori. Sen jälkeen toimitaan tilanteen mukaan.

Poissaolojen merkitseminen Wilmaan

- ▶ **Selvittämätön**: punainen, opettaja merkitsee, kun poissaoloa ei ole ilmoitettu etukäteen. Huoltaja kuittaa muuttamalla poissaolon aiheelliseksi tai aiheettomaksi.
- ▶ **Sairauspoissaolo**: oranssi, huoltaja merkitsee tai ilmoittaa ryhmänohjaajalle merkittäväksi.
- ▶ **Selvitetty poissaolo**: vihreä, huoltaja merkitsee tai ilmoittaa ryhmänohjaajalle merkittäväksi.

Kiusaaminen

Koulukiusaamista ei hyväksytä eikä sallita missään muodossa eikä missään ympäristössä. Kiusaamiseen puuttuminen on koko kouluyhteisön asia.

Kiusaamista havainneen tai epäilevän tulee aina selvittää asia ja pyytää tarvittaessa ryhmänohjaaja ja/tai opiskeluhuollon edustaja avuksi.

Kiusaamistapaus selvitetään keskustelemalla asianomaisten kanssa tilanteesta. Kiusaamisen vakavuuden ja jatkuvuuden mukaan päätetään jatkotoimenpiteistä. Tarvittaessa ollaan yhteydessä alaikäisen opiskelijan huoltajaan. Kurinpidollisista toimenpiteistä päättää rehtori opiskelijoita kuultuaan.

Mahdolliset rikosoikeudellisen vastuun piiriin kuuluvat kiusaamistapaukset selvitetään poliisin johdolla.

Häirintä

- ▶ Häirinnällä loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Häirintää voi tapahtua sekä normaalissa kanssakäymisessä että sosiaalisessa mediassa.
- ▶ Sosiaalinen media on nuorille tärkeä ympäristö yhteydenpitoon sekä kuulumisten jakamiseen. Sosiaalisen median yleistymisen myötä on myös somehäirinnän määrä erilaisissa verkkoympäristöissä lisääntynyt.

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista tai sanatonta, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä.

Sukupuoleen perustuvalla häirinnällä tarkoitetaan henkilön sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun liittyvää ei-toivottua käytöstä, joka ei ole luonteeltaan seksuaalista.

Sukupuolinen ja seksuaalinen huomio muuttuu häirinnäksi, jos sitä jatketaan, vaikka kohteeksi joutunut ilmaisee pitävänsä sitä loukkaavana tai vastenmielisenä.

Seksuaalinen häirintä voi ilmetä seuraavin tavoin:

- ▶ seksuaalisesti vihjailevat eleet ja ilmeet
- ▶ härskit puheet, kaksimieliset vitsit sekä vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset ja kysymykset
- ▶ seksuaalisesti väritynyt viestintä
- ▶ fyysinen koskettelu, sukupuoliyhteyttä tai muuta sukupuolista kanssakäymistä koskevat ehdotukset tai vaatimukset
- ▶ raiskaus tai sen yritys

Sukupuoleen perustuva häirintä voi ilmetä seuraavin tavoin:

- ▶ alentava ja kielteinen puhe toisesta sukupuolesta tai toisen sukupuoli-identiteetistä
- ▶ toisen sukupuolen halventaminen

- ▶ Kuten kiusaamiseen, myös seksuaaliseen ja sukupuoleen liittyvään häirintään puututaan. Häirinnän vakavuuden ja jatkuvuuden mukaan rehtori päättää jatkotoimenpiteistä.
- ▶ Tieto tapauksesta voi tulla paitsi opiskelijalta itseltään myös kouluyhteisön jäsenen tai terveydenhoitajan kautta. Oppilaitoksessa ryhdytään toimenpiteisiin häirinnän poistamiseksi heti asian tultua julki.
- ▶ Alaikäisen opiskelijan huoltajaan ollaan asiasta yhteydessä. Lisäksi kiinnitetään huomiota myös ennakoivaan toimintaan esim. valistamiseen sosiaalisen median etiketistä.
- ▶ Opetustoimen palveluksessa olevalla on velvollisuus salassapitosäännösten estämättä tehdä ilmoitus poliisille, jos hänellä on tehtävässään tietoon tulleiden seikkojen perusteella syytä epäillä alle 18-vuotiaaseen kohdistunutta seksuaalirikosta (Lastensuojelulain 25§).

Toimenpiteet opiskeluyhteisön sekä -ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi

- ▶ Lukiokoulutus vahvistaa opiskelijan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä antaa valmiuksia niiden ylläpitämiselle elämän eri vaiheissa. Vaikutukset opiskelijan hyvinvointiin otetaan huomioon kaikessa lukion suunnittelu- ja kehittämistyössä, johon osallistetaan myös opiskelijat. Hyvinvoinnin näkökulmat ohjaavat kaikkea lukion toimintaa ja jokaisen työtä niin arkisissa kohtaamisissa kuin osana opetusta.
- ▶ Kannustetaan opiskelijoita liikunnallisuuteen järjestämällä paikallisia liikunnan ja opintojaksoja, liikuntapäiviä ja liikunnallisia tapahtumia sekä käyttämällä fyysistä hyvinvointia edistäviä työskentelytapoja oppituntien aikana.
- ▶ Edistetään jaksamista ja palautumista sekä opiskelijoiden hyvinvointia varaamalla tarpeeksi aikaa välitunneille.

- ▶ Huomioidaan mahdollisuuksien mukaan kiireettömyys, jaksaminen ja palautumisen tarve opintojakson sisällön ja toteutustavan suunnittelussa.
- ▶ Kannustetaan opiskelijoita osallistumaan kouluruokailuun ja mahdollistetaan myös omien välipalojen nauttiminen koulupäivän aikana.
- ▶ Huomioidaan mahdollisuus edistää opiskelijoiden hyvinvointia poikkeuksellisilla opetusjärjestelyillä esim. järjestämällä mahdollisuuksien mukaan yksittäisiä etäopetuspäiviä.
- ▶ Edistetään opiskelijoiden terveyttä ja hyvinvointia varaamalla riittävästi resurssia opiskelijoiden ohjaamiseen.
- ▶ Tiedotetaan opiskelijoille säännöllisesti opiskelijahuollon palveluista ja varataan opiskelijahuollon edustajille mahdollisuus järjestää lukiolla hyvinvointiin liittyviä oppitunteja tai ohjausta.

Toimenpiteet opiskeluyhteisön sekä -ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi

- ▶ Hyödynnetään digitaalisia työvälineitä ja sovelluksia esim. opiskelijan lukivaikeudesta johtuvien erityistarpeiden huomioimisessa ja tukemisessa.
- ▶ Huomioidaan opetustiloissa ja opetusmateriaalien käytössä esteettömyys ja saavutettavuus.
- ▶ Edistetään turvallista ilmapiiriä käymällä säännöllisesti läpi koulun turvallisuussuunnitelmia ja järjestämällä turvallisuutta edistäviä tapahtumia. Toteutetaan säännöllisesti turvallisuuteen ja hyvinvointiin liittyviä arviointikyselyjä.
- ▶ Liitetään kouluterveyskyselyn tuloksien käsittely osaksi terveystiedon opintojaksojen sisältöjä (tupakoinnin ja päihteiden käytön ehkäisy, ruokailu, stressi, uni jne.).
- ▶ Toteutetaan Terveydenhuoltolain 16 §:n mukainen opiskeluympäristön tarkastus 3 vuoden välein yhteistyössä opiskeluterveydenhuollon edustajien kanssa.
- ▶ Toteutetaan koulukiinteistön fyysinen tarkastus jokaisen lukuvuoden alussa (Pellon kunta)

Opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

- ▶ Opiskeluhuollon toteutumisessa arvioidaan esim. seuraavia asioita: opintojen keskeyttäminen ja koulun vaihtaminen, kouluviihtyvyys, kiusaaminen ja häirintä, yhteisöllisyys ja osallisuus, turvallisuus ja hyvinvointi, poissaolomäärät, opiskeluhooltohenkilöstön asiakasmäärät, tavoitettavuus ja palvelujen laatu.
- ▶ Tietojen kokoamiseen käytetään seuraavia menetelmiä: valtakunnallinen kouluterveyskysely, lukion omat arviointikyselyt/ Hyvän kasvun polku -kyselyt, opiskelijatilastot, opiskeluhooltohenkilöstön käyntitilastot. Seurantatietoja käsitellään ja hyödynnetään opiskeluhuollon kehittämisessä. Kyselyjen tulosten tiedot kerätään yhteen ja niiden pohjalta päätetään mahdollisista painopistealueista. Keskeisistä tuloksista tiedotetaan opettajille, opiskelijoille, ja huoltajille esim. Wilman kautta.